

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

25.03.2021. Nr. 1.7-2/400

Uz 19.02.2021. Nr. b/n

VAS “Latvijas dzelzceļš”

Informācijai Satiksmes ministrijai

*Par VAS “Latvijas dzelzceļš” līdzdalību
SIA “LDz apsardze”*

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir izskatījusi 09.03.2021. KP saņemto ZAB “Kronbergs Čukste LEVIN” veiktā izvērtējuma izrakstu daļā par VAS “Latvijas dzelzceļš” (turpmāk – LDZ) līdzdalību SIA “LDz Apsardze” (turpmāk – LDZA).

KP, atkārtojot KP 11.09.2020. atzinumā Nr.1.7-2/987 pausto viedokli, kā arī ņemot vērā 17.03.2021. notikušās Satiksmes ministrijas organizētās daudzpusējās tikšanās laikā diskusiju gaitā izteiktos viedokļus, norāda, ka KP ieskatā LDZA sniegtie pamatpakalpojumi atbilstoši LDZA stratēģiskajam mērķim (apsardzes pakalpojumi LDZ stratēģiski svarīgā nozarē, nodrošinot adekvātu drošības līmeni ar tranzīta koridora apsardzi saistītu pasākumu īstenošanā dzelzceļa zemes nodalījuma joslā un kritiskajā infrastruktūrā) var tikt atzīti par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē.

Vienlaikus KP 11.09.2020. atzinumā Nr.1.7-2/987 uzsvēra, ka nepieciešams ņemt vērā, ka konkrēta pakalpojuma noteikšana par stratēģiski svarīgu ir atzīstama tikai par vienu no priekšnoteikumiem, lai atbilstoši VPIL 88. panta pirmās daļas 2.punktam publiskai personai būtu tiesisks pamats sniegt šādu pakalpojumu, piemērojot tiesību normā paredzēto izņēmumu. Lai pamatotu šādu izņēmumu, VPIL 88. panta otrā daļa tieši nosaka, ka publiskai personai ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir pienākums veikt tirgus izpēti, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus.

KP secina, ka LDZ ir veikusi tirgus izpēti, novērtējot pieejamās alternatīvas, tostarp, vai konkrēto pakalpojumu (stratēģiski svarīgo pakalpojumu) vienlīdz efektīvi sniedz arī privātie tirgus dalībnieki un vai privātie tirgus dalībnieki ir spējīgi efektīvi nodrošināt konkrētā pakalpojuma pieejamību un tā sniegšanu, pamatojot šādu LDZA pakalpojumu saglabāšanu ar drošības riskiem, kas varētu rasties, nododot pakalpojumu sniegšanu privātajiem komersantiem, kā arī pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanas riskiem *force majeure* gadījumos. KP secina, ka pirmšķietami šādu pakalpojumu sniegšanas tirgū varētu tikt konstatēta arī daļēja tirgus nepilnība VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punkta izpratnē, ņemot

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

vērā privāto tirgus dalībnieku skaitu, kas vienlaikus ieguvuši nepieciešamos dokumentus (industriālās drošības sertifikātu un drošības apliecību) kritiskās infrastruktūras apsardzes pakalpojumu sniegšanai un dzelzceļa infrastruktūras tehniskā aprīkojuma būvniecībai, remontam un tehniskai apkopei (videonovērošanas, apsardzes, ugunsdrošības un telekomunikāciju sistēmas).

Attiecībā uz LDZA sniegtajiem papildu pakalpojumiem brīvajā tirgū (apsardzes pakalpojumi ar dzelzceļa infrastruktūras objektu apsardzi nesaistītiem Latvijas uzņēmumiem un privātpersonām), KP norāda turpmāko.

Kā jau KP iepriekš norādīja 11.09.2020. atzinumā Nr.1.7-2/987, tās ieskatā LDZA sniegtie papildu pakalpojumi brīvajā tirgū, ir acīmredzami ārpus VPIL 88. panta pirmās daļas 2.punktā paredzētā priekšnoteikuma par stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu tvēruma. Līdz ar to KP izteica viedokli, ka LDZA nebūtu jāiesaistās pakalpojumu sniegšanā šajos tirgos.

LDZA tīmekļa vietnē pieejamā informācija ļauj KP izdarīt secinājumu, ka LDZA konkurences apstākļos piedāvā sniegt dažāda veida apsardzes pakalpojumus¹, t.sk. pakalpojumus, kuru sniegšanas tirgū pirmšķietami nevarētu tikt konstatēta tirgus nepilnība VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē.

KP pašreizējā ieskatā LDZA iespējams nebūtu pamatoti sniegt pakalpojumus brīvajā tirgū gadījumos, kad pakalpojuma sniegšanai nav izvirzīta prasība pēc industriālās drošības sertifikāta, ja privātie komersanti spēj apmierināt tirgus pieprasījumu pēc konkrētiem pakalpojumiem.

Tāpat KP atgādina LDZ par nepieciešamību regulāri patstāvīgi veikt konkurences neitralitātes² un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpuma risku novērtējumus, lai mazinātu konkurences tiesību neievērošanas riskus.

Vienlaikus, lai efektīvi izmantotu publiskas personas kapitālsabiedrības pamatdarbības veikšanai nepieciešamos resursus, KP ieskatā papildpakalpojumu veikšana būtu attaisnojama, ja izpildās visi turpmāk norādītie kritēriji: 1) pakalpojumi būtiski neietekmē tirgu/konkurenci; 2) pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu; 3) pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu (veicina kapitālsabiedrības maksātspēju) un papildpakalpojums nav saistīts ar būtiskām investīcijām no kapitālsabiedrības puses. 17.03.2021. Satiksmes ministrijas organizētās daudzpusējās tikšanās laikā KP puda viedokli, ka KP ieskatā izvērtējumā būtu jāietver papildus informācija un plašāka analīze par LDZA rīcībā esošo resursu efektīvu izmantošanu papildpakalpojumu sniegšanai, piemēram, sniedzot informāciju par darbinieku skaitu, kas nodrošina pakalpojumu sniegšanu LDZ koncerna vajadzībām un darbinieku skaitu, kas nodrošina pakalpojumu sniegšanu brīvajā tirgū, u.c. resursiem, pamatojot, ka resursi, kas tiek izmantoti pakalpojumu sniegšanai brīvajā tirgū, ir nepieciešami un saistīti ar pakalpojumu nodrošināšanai LDZ koncernam.

Papildus iepriekš minētajam KP lūdz izvērtējumā iekļaut informāciju, vai LDZA ir noteikti principi, atbilstoši kuriem tiek pieņemts lēmums par dalību iepirkumos, t.i., lūdzam skaidrot, vai ir noteikti un kādi apsvērumi tiek ņemti vērā, lai piedalītos konkrētos iepirkumos, piemēram, atbrīvojas vai tuvākajā laikā atbrīvosies resursi u.c., iepirkumu specifika, prasības. Kā arī KP lūdz sniegt informāciju par visiem iepirkumiem, kuros LDZA ir piedalījies 2019. un 2020.gadā.

Tāpat KP lūdz izvērtējumā iekļaut informāciju par LDZA spēkā esošajiem līgumiem (gan LDZ koncerna ietvaros, gan ārpus LDZ koncerna) par apsardzes pakalpojumu sniegšanu (gan fiziskās, gan tehniskās apsardzes, t.sk. sistēmu projektēšanu, būvdarbiem un

¹ <https://apsardze.ldz.lv/lv/content/pieteikt-pakalpojumu>

² Konkurences padomes neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas, 2019. Sk. šeit: <https://ej.uz/neitralitate>

remontdarbiem) un to līgumcēnām laika posmā no 2019.gada līdz 2020.gadam, t.sk. par līgumiem, kas nav noslēgti iepirkumu procedūru ietvaros.

Lūgums arī precizēt, kuru līgumu izpildei ir noteikta prasība pēc industriālās drošības sertifikāta.

Noslēgumā KP vēlreiz pateicas par veikto izvērtējumu un noorganizēto diskusiju, vienlaikus KP gaidīs šajā vēstulē papildus norādīto informāciju, lai varētu sniegt detalizētāku KP viedokli par līdzdalības pārvērtēšanu LDZA.

Ar cieņu
priekšsēdētājs

J.Gaiķis